

Exam. Code : 216703

Subject Code : 6654

**M.A. (Political Science) 3rd Semester
INTERNATIONAL ORGANIZATION
Paper—XIV**

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—80

Note :— Attempt any **six** out of **ten** questions from Section A.
From Section B, students are to attempt **one** question
from each unit and **four** in total.

SECTION—A

Note :- Explain the following in brief (each question carries
4 marks) :

1. Meaning and nature of International Organization.
2. Briefly explain the significance of the Preamble of the United Nations' Charter.
3. What are the principles of the United Nations ?
4. Discuss the United Nations General Assembly.
5. Write a short note on the structure of the International Court of Justice.
6. Discuss the Uniting for Peace Resolution, 1950 and its significance.
7. Write on the establishment of the International Criminal Court.
8. What is the role of United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) ?

9. Write a note on Peace-keeping missions of the UN.
10. What reforms are needed in the United Nations Security Council according to you ?

Note :— Attempt **one** question from each unit. Each question carries **14** marks.

SECTION—B

UNIT—I

1. Write a note on meaning and nature of International Organizations.
2. Critically discuss the United Nations Charter and suggest revisions to improve its effectiveness.

UNIT—II

3. Discuss the United Nations Security Council and the United Nations General Assembly, highlighting the relationship between these two organs of the United Nations.
4. Write an analytical note on the office of the United Nations Secretary General.

UNIT—III

5. Discuss the functions of the United Nations to protect and promote human rights.
6. Write an analytical note on International Labour Organization (ILO) as an agency of the United Nations.

UNIT—IV

7. Write a detailed note on meaning and nature of Collective Security and evaluate role of the United Nations in this respect. Use United Nations Charter provisions to support your answer.
8. Discuss United Nations Reforms and why according to you these have not been carried out ?

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : ਭਾਗ ਓ ਦੇ ਦਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
ਭਾਗ ਅ ਦੀ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣਕੇ ਕੋਈ
ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਓ

ਨੋਟ : ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਦੀ ਸੰਖਿਪਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ (ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ
ਦੇ 4 ਅੰਕ ਹਨ) :

1. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ।
2. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਚਾਰਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਦੀ ਸੰਖਿਪਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
3. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਹਨ ?
4. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਜਨਰਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
5. ਨਿਆਂ ਦੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬਣਤਰ ਉਪਰ ਸੰਖਿਪਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
6. ਪੀਸ ਰੈਜ਼ੋਲੂਸ਼ਨ 1950, ਲਈ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
7. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਪਰਾਧੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
8. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਗਠਨ (ਯੂਨੇਸਕੋ) ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ ?
9. ਯੂ. ਐਨ. (UN) ਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਰੱਖ ਰਹੇ ਮਿਸ਼ਨ ਉਪਰ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
10. ਤੁਹਾਡੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੌਂਸਿਲ ਵੱਚ ਕਿਹੜੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ?

ਨੋਟ :— ਹਰ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 14 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—ਅ

ਯੂਨਿਟ-I

1. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਉਪਰ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
2. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਚਾਰਟਰ ਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਸ਼ੋਧਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿਉ।

ਯੂਨਿਟ-II

3. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਜਨਰਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਨਾਂ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰੋ।
4. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਉਪਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਯੂਨਿਟ-III

5. ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
6. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਇੱਕ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਿਰਤ ਸੰਗਠਨ (ILO) ਉਪਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਯੂਨਿਟ-IV

7. ਸਮੂਹਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਉਪਰ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ। ਆਪਣੇ ਉੱਤਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਚਾਰਟਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।
8. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ?